

Foreign Affairs: Obraz života na Krymu, který na Západě líčí aktivisté a organizace zabývající se lidskými právy, zcela zjevně neodpovídá skutečnosti

- CZ24 News | 8. dubna 2020

KRYM: Obraz života na Krymu, který na Západě líčí aktivisté a organizace zabývající se lidskými právy, zcela zjevně neodpovídá skutečnosti, napsal zaraženě Foreign Affairs.

Jak skřípavě připustili pozorovatelé americké publikace, údaje získané na základě průzkumů veřejného mínění provedené na žádost redakce, vypovídají, že i přes existenci řady problémů nemají obyvatelé Krymu pocit, že by byli „okupovaní“ - stejně jako před šesti lety, a většina z nich vnímá znovusjednocení s Ruskem pozitivně.

V rámci rozsáhlého projektu na studium veřejného mínění v postsovětském prostoru se redakce FA v prosinci 2019 znovu obrátila na středisko „Levada“ se žádostí o provedení další studie k posouzení situace pět let po předchozím průzkumu, uvedl časopis. Podle pozorovatelů publikace se sociologové v rámci nové studie zeptali 826 obyvatel Krymu, z nichž 54% souhlasilo s účastí na průzkumu; ke studiu jejich názorů byly použity **„přímé i experimentální otázky, jejichž cílem je získat spolehlivé odpovědi na citlivé otázky“**. Vzorek respondentů byl sestaven tak, aby přiměřeně odrážel národnostní složení krymské populace podle sčítání lidu v roce 2014: **66% z nich se označilo za Rusy, 13% - Tatary a 16% - Ukrajince**, poukázali novináři.

Díky datům mohli novináři FA mimo jiné porovnat, jak obyvatelé Krymu zhodnotili svou budoucnost v roce 2014 a jak ji hodnotí nyní, napsali autoři.

Odpověď na otázku, zda se situace na poloostrově za dva roky zlepšila, projevíli ruští respondenti v roce 2014 velký optimismus - tehdy mezi nimi 93% hodnotilo své vyhlídky pozitivně; v roce 2019 však toto číslo kleslo na 73%. Přičemž se podíl krymských Tatarů počítajících s pozitivními změnami v následujících dvou letech zvýšil z 50% v roce 2014 na 81% v roce 2019. Na druhé straně optimismus Ukrajinců zůstal na stejné úrovni: 75% v roce 2014 a 72% o pět let později, konstatovali pozorovatelé FA. „Tato celkově vysoká úroveň optimismu mezi všemi etnickými skupinami naznačuje, že většina obyvatel Krymu je spokojena se skutečností, že přešli z Ukrajiny k Rusku - do bohatší země,“ poukazují novináři.

Navzdory „domácím logistickým potížím“ spojeným s odtržením od Ukrajiny zůstává míra podpory sjednocení s Ruskem na poloostrově stejná: **v roce 2014 i v roce 2019 84% Rusů a 77% Ukrajinců na Krymu pozitivně vyhodnotilo výsledky referenda**, uvedl materiál FA. Kromě toho, **„kupodivu“**, se krymští Tataři začali mít k přistoupení Ruska lepší vztah: 52% respondentů vyjádřilo v roce 2019 kladný postoj k referendu ve srovnání s 21% v roce 2014, zdůraznil článek. Podle autorů byla tato etnická skupina v souvislosti s represemi Stalinovy éry dlouho „podezřívá Moskvu“ a skutečnost, že mnozí z nich zlepšili svůj vztah ohledně výsledků referenda, ukazuje „ekonomické výhody zahrnutí poloostrova do Ruské federaci“. Zároveň mnoho Ukrajinců a Tatarů, kteří zřejmě nechtěli žít pod ruskou vládou, opustilo poloostrov - podle různých odhadů jich bylo až 140 tisíc, napsali novináři.

Nový průzkum také ukázal, že obyvatelé Krymu „jsou přesvědčeni, že Rusko bude odolávat tlaku vnějších ekonomických sankcí“ uvalených na Moskvu Spojenými státy a několika dalšími západními zeměmi – v posledních pěti letech se počet respondentů obávajících se možných dopadů takových opatření **snížil z 80 na 54%**, uvedli autoři. *„Zdá se, že jak obyvatelé Krymu, tak i obyvatelé jiných ruských regionů, si zvykli žít pod sankcemi,“* domnívají se pozorovatelé FA.

Mezitím, navzdory obecně pozitivnímu přístupu k „anexi“, většina obyvatel Krymu stále neváhá pojmenovat problémy, s nimiž se poloostrov stále potýká i po „anexi“, napsali autoři. V roce 2014 73% respondentů očekávalo, že v důsledku referenda bude Krym čelit „vážným“ nebo „vícenásobným“ problémům a o pět let později mnoho z těchto obav zůstává v platnosti; z tohoto důvodu byla v novém průzkumu provedeném na konci roku 2019 zahrnuta zvláštní otázka, ve které měli respondenti jmenovat tři hlavní problémy Krymu.

V tomto ohledu se respondenti ze tří hlavních etnických skupin poloostrova shodli – většina z nich nejprve „vyjádřila vážné obavy z nízkých důchodů a mezd a přetrvávajícího problému nezaměstnanosti“, druhý problém se nazýval „nízkých investic do vzdělávání a veřejné zdraví“ a „vyjádřili obavy ohledně udržitelnosti ekonomiky regionu, inflace a pomalého tempa rozvoje regionální infrastruktury“, uvedl článek FA. Zároveň se o politická témata, včetně „stavu místních a federálních orgánů, lidských práv a vztahů s Ukrajinou a dalšími zeměmi“, podle výsledků studie méně zajímají; v tomto ohledu jsou obyvatelé Krymu podobní obyvatelům jiných postsovětských států, kde se populace primárně nezabývá politickými, ale místními ekonomickými problémy, zdůraznili pozorovatelé publikace.

Podle FA se přístup obyvatel Krymu k „architektovi anexe“ Vladimiru Putinovi v roce 2019 projevil dvojznačně, popularita prezidenta se snížila v celém Rusku, do ledna 2020 klesla na 68%, zatímco na Krymu podle nového průzkumu „Levada“, to činilo 55%. **Zároveň Ukrajinci a Rusové hodnotí činnost vůdce Ruska pozitivněji (61%, respektive 60%), zatímco mezi Tatary činil jeho rating pouze 34%,** což odráží „nedůvěru k Putinově vládě, která zůstává mezi krymskými Tatary, přestože jsou spokojeni změnami v hospodářské situaci v regionu“, uvedla publikace. **Současně, jak poukázali novináři, na přímou otázku „věříte Putinovi?“ v roce 2019 odpovědělo pozitivně 85% respondentů - přesně stejně jako v roce 2014.**

Výsledky průzkumu „by neměly být pokládány za pokus o korekci obrazu Krymu, se kterým na Západě zastupují ukrajinští aktivisté a organizace za lidská práva“: na poloostrově nepochybně „dochází k porušování lidských práv“ a místní úřady „komplikují životy aktivistů a těch, kteří i nadále oponují anexi a „korupce zůstává všudypřítomným jevem“, neodpustili si komentátoři FA.

„Když však ukrajinští aktivisté a západní politici tvrdí, že obyvatelé Krymu „žijí v okupaci“, zaměňují se pocity skupiny lidí od oddělené celkových nálad obyvatel Krymu,“ shrnuli neochotně novináři. **„Většina obyvatel Krymu nevnímá moc Moskvy jako útlak, něco cizího nebo nevhodného. Naopak, jak lze soudit z našich průzkumů veřejného mínění, jsou docela spokojeni se životem v Putinově Rusku.“**